

Bei, man var kommen ind paa ved disse Love, og jeg nævner den samme Betænkelse ved dette Lovforslag. Her foreligger jo ikke nogen bestemt Dplysning om de paagældende Skoleaads Trængsel til at faae en saadan Bemyndigelse, som forlanges for dem; der er kun gjort en almindelig Bemærkning om, at Pensionsbyrden i Genhold til Lov af 8de Marts 1856 § 19 er i Stigen, men paa en saadan ganske almindelig Dplysning eller Genvisning tror jeg ikke, det er rigtigt at tage Bestemmelse om at gaa videre ad den Vej, tværtimod vilde jeg ønske, at man i det Hele taget vilde underkaste det Spørgsmaal en Overveielse, om det er en rigtig Vej, man er kommen ind paa, og om der er Marsag til at lade denne Udvidelse af Skoleaadets Myndighed, som er givet i de to Love af 1878 og 1879, være blivende, eller om man ikke tværtimod skal søge at gjøre den forbigaende, søge at komme bort fra den igjen. Skoleaadene ere efter deres Sammensætning ikke Institutioner, som der er en særlig Opfordring til at give en udvidet Myndighed, da de kun meget mangelfuldt repræsentere den Del af Befolkningen, hvem den største Del af Beløbet skal paalignes. Skoleaadenes Sammensætning kan jo nærmest sammenlignes med Landsstingets, men vel at mærke, uden at der er nogen Modvægt, som svarer til den, Landsstinget har i Folkethinget; Skoleaadene ere sammensatte paa den Maade, at de større Landskommuners Medlemmer i Forening med Amtmanden bestaa 5 Pladser, Kjøbstæderne 3, medens samtlige Landkommuner gennem deres Valgmænd vælge 5 Medlemmer, idet Amtsråadets Medlemmer tage Sæde i Skoleaadet, men disse 5 ere i født Mindretal, og deres Mening er mange Gange saa lidet betydende, at det maatte var ligegyldigt, om de være der eller ikke. Jeg tror af den Grund, at vi, inden vi gaa videre med dette Lovforslag, og inden vi inblade os paa endelig at vedtage en saadan Lov, da i det Mindste maa have Dplysning om, hvorledes de Amtsråd, som ved de tidligere Love have faaet en udvidet Ret til at udskrive Bidrag til Amtet, have benyttet denne Ret, og hvorvidt de Udgifter, som de afholde, ere saadanne, som de ere forpligtede til at afholde, eller om de ere af den Art, at det staaer Skoleaadene frit for at bevilge dem eller undlade at bevilge dem. Høre de til den sidste Art, forekommer det mig ikke, at der er Marsag til at lade disse Amtsråd beholde den Ret, som er tilstaaet dem. Lignende Dplysninger kunde jeg ønske med Genfyn til de fem Skoleaad, som dette Lovforslag omfatter, navnlig hvorvidt de Udgifter, som de hidtil have afholdt, falde under den første eller den anden af disse Klasser, hvorvidt det er saadanne, som de ere forpligtede til at udrede, eller om der mellem dem findes større eller mindre Beløb, som det staaer de paagældende Skoleaad frit for at undlade at bevilge, hvis de ikke have Lyft eller Naad dertil. Der er saameget større Grund

til at opfatte dette Spørgsmaal, som man ser, at der er fem andre Kredse, nemlig Prestø, Maribo, Bornholms, Hjørring og Randers Amt, som have erklæret at kunne holde Bidragene indenfor den Grændse, som Loven af 1870 fastsatte. Jeg skal ikke tale om Bornholm, men man ser, at endog et Amt som Maribo Amt kan nøies med en Udskrivning af 52 Ore pr. Td. Hartkorn. Der er efter min Mening ogsaa fremdeles saameget mere Marsag til at være varsom med at give Skoleaadene forøget Ret til at udskrive Bidrag, som disse Bidrag ubelukkende udskrives af Hartkornet, og det vistnok er almindelig erkjendt, at Hartkornet ikke er en rigtig og billig Basis for Skatteligningen. Jeg antager, at Bestræbelserne netop maa være snarere at komme bort fra den overveiede Ligning paa Hartkornet end at forsøge den. Men her ved dette Lovforslag saavel som ved de sidst udkomne lignende Love er man gaaet den modsatte Vej og har udvidet Udgangen til at ligne Skatten paa Hartkornet. Af disse Grunde vil jeg ønske, at man ikke gaar til dette Lovforslags Vedtagelse uden nærmere Underøgelse, og jeg vil af den Grund tillade mig at foreslaa Medsættelse af et Udvalg, for at indhente Dplysninger om og prøve dette Spørgsmaal, inden man gaar videre med det.

Th. Nielsen: Jeg har tidligere i Anledning af lignende Forslag paapeget den udviklede Maade, paa hvilken Midlerne tilveiebringes til Skolefondene i Genhold til Lovene af 1856 og 1870; men det forekommer mig, at hele denne udviklede Methode kunde man egentlig først komme til at anlægge ved et større Lovarbejde og da muligvis navnlig ved den forestaaende Skolelov. Vi have jo tidligere givet Forhøielse til Amtterne og gjort det uden videre Dmtale, det vil sige uden videre større Forhandling, og jeg ser heller ikke rettere, end at vi egentlig, vel beset, ere nødt til at gjøre det Samme fremdeles, indtil der kommer en almindelig Lov; thi vi maa ikke glemme, at Loven af 1856 bestemmer, at visse Afgifter skulle afholdes. Derved er der jo ikke Noget at gjøre. Naar Loven bestemmer, at de skulle afholdes, maa man selvfølgelig ogsaa sætte Skoleaadene istand til at kunne paaligne de nødvendige Afgifter. Derimod er der ganske vist enkelte andre, som ikke ligesvem paaligge dem som Evang at skulle afholde, nemlig Bidrag til Realskoler, Aftenkoler, Legneskoler, Spisikoler osv. Jeg tror nok, at man lige overfor Skoleaadene kunde ønske, at de snarere gik i den modsatte Retning end i den, som det er de Medlem om-talte, idet man da snarere kunde mene, at de undertiden ere temmelig knappe netop af Genfyn til de manglende Penge ligeoverfor det friere Skolevæsen, en større Dplysning i det Hele. Jeg tror derfor, at det ikke vil være rigtigt, at vi lægge nogenstomhelst Dæmper paa dem i den Gen-